

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 czerwca 2019 r.

Pozycja 132

POSTANOWIENIE

z dnia 9 maja 2018 r.

Sygn. akt Ts 120/17*

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.K. w sprawie zgodności:

art. 53 ust. 2, art. 55 ust. 3, art. 56 ust. 3, art. 62 ust. 2, art. 63 ust. 3 oraz art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, ze zm.), w zakresie pojęcia „znacznej ilości środków odurzających”, z art. 2, art. 30, art. 32 ust. 2 oraz art. 40 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 29 maja 2017 r. (data nadania) W.K. (dalej: skarżący) wniósł o stwierdzenie, że art. 53 ust. 2, art. 55 ust. 3, art. 56 ust. 3, art. 62 ust. 2, art. 63 ust. 3 oraz art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, ze zm.; dalej: u.p.n.) są niezgodne z art. 2, art. 30, art. 32 ust. 2 oraz art. 40 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona na tle następującego stanu faktycznego. Wyrokiem z 4 grudnia 2015 r. Sądu Rejonowego w K. Wydział Karny (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Rejonowego) skarżący został uznany winnym m.in. czynu posiadania znacznych ilości substancji psychotropowej oraz środków odurzających, tj. przestępstwa z art. 62 ust. 2 u.p.n. Apelację od powyższego wyroku wnieśli skarżący i Prokurator. Sąd Okręgowy w K. Wydział Karny Odwoławczy wyrokiem z 10 sierpnia 2016 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Okręgowego) zmienił wyrok Sądu Rejonowego tj. uznając skarżącego winnego posiadania znacznej ilości środków odurzających, zakwalifikował czyn skarżącego jako przestępstwo, zgodnie z art. 62 ust. 2 u.p.n. i podwyższył mu karę łączną pozbawienia wolności do 1 roku i 6 miesięcy. Sąd Najwyższy 23 lutego 2017 r. wydał postanowienie (sygn. akt [...]) oddalające kasację sporządzoną przez obrońcę skarżącego, jako bezzasadną. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku wskazał, że treść wyroku Sądu Okręgowego nie narusza prawa materialnego.

* Postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z 18 kwietnia 2019 r. dokonano sprostowania oczywistej omyłki.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego, działając na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072), zarządzeniem z 14 czerwca 2017 r. wezwał skarżącego do uzupełnienia skargi przez wskazanie ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, a także jakie wolności lub prawa skarżącego wyrażone w art. 2, art. 30, art. 32 ust. 1, art. 40 Konstytucji zostały naruszone przez przepisy będące przedmiotem skargi, dokładne wyjaśnienie sposobu naruszenia tych wolności lub praw skarżącego, jak też nadesłanie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Pismem z 29 czerwca 2017 r. (data nadania) adwokat skarżącego odniósł się do powyższego zarządzenia.

Skarżący w złożonych do Trybunału pismach procesowych podnosi, że art. 53 ust. 2, art. 55 ust. 3, art. 56 ust. 3, art. 62 ust. 2, art. 63 ust. 3 oraz art. 64 ust. 2 u.p.n. są niezgodne z Konstytucją w zakresie, w jakim pojęcie „znacznej ilości środków odurzających” pozwala na stosowanie niedopuszczalnej w zakresie przepisów karnych i administracyjnych wykładni rozszerzającej. Dodaje, że w zakresie, w jakim obecnie przyjmowana rozszerzająca wykładnia pojęcia „znacznej ilości” środków odurzających pozwala na faktyczne wyeliminowanie w zakresie wykładni i stosowania prawa typów podstawowych przywołanych przepisów u.p.n., na rzecz typów kwalifikowanych, jest niezgodne także z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo na zasadach określonych w ustawie wnieść skargę w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Stosownie do art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Wniesiona do Trybunału skarga powinna zawierać m.in. wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego, i w jaki sposób – zdaniem skarżącego zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także uzasadnienie zarzutu niezgodności wskazanego przepisu ustawy ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK). Do skargi dołącza się m.in. pełnomocnictwo szczególne (art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p. TK).

2. Zarządzeniem sędziego TK z 14 czerwca 2017 r. (dalej: zarządzenie sędziego TK) skarżący został wezwany do uzupełnienia skargi przez wskazanie ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, a także jakie wolności lub prawa skarżącego wyrażone w art. 2, art. 30, art. 32 ust. 1, art. 40 Konstytucji zostały naruszone przez przepisy będące przedmiotem skargi, dokładne wyjaśnienie sposobu naruszenia tych wolności lub praw skar-

żącego, jak też nadesłanie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Trybunał stwierdził, że skarżący nie uzupełnił w skuteczny sposób braków formalnych skargi, wskazanych w zarządzeniu sędziego TK.

2.1. Mając na uwadze treść przedstawionych zarzutów, Trybunał konstatuje, że skarżący niewłaściwie uznał, że ostatecznym orzeczeniem (w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji) w sprawie, w związku z którą wniósł skargę konstytucyjną – jest postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]).

W oparciu o załączone do skargi orzeczenia Trybunał ustalił, że w sprawie skarżącego, w związku z którą wniesiono skargę konstytucyjną, wydano: wyrok Sądu Rejonowego w K. Wydział Karny z 4 grudnia 2015 r. (sygn. akt [...]) oraz wyrok Sądu Okręgowego w K. Wydział Karny Odwoławczy z 10 sierpnia 2016 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Okręgowego). W konsekwencji, zgodnie z obowiązującą zasadą dwuinstancyjności postępowania sądowego, za rozstrzygnięcie ostatecznie kształtujące sytuację prawną skarżącego w zakresie wskazanego przedmiotu zaskarżenia należy uznać wyrok sądu drugiej instancji, tj. Sądu Okręgowego.

Trybunał przypomina, że skarżący przed wniesieniem skargi jest zobowiązany do wykorzystania zwykłych środków zaskarżenia, przysługujących mu w ramach drogi prawnej (zob. postanowienie TK z 8 lipca 2015 r., sygn. Ts 88/14, OTK ZU nr 5/B/2015, poz. 457). Jeżeli orzeczenie, z którym skarżący wiąże naruszenie swoich praw, stało się prawomocne, to ani Konstytucja, ani u.o.t.p. TK nie nakładają na skarżącego obowiązku uruchomienia środków o charakterze nadzwyczajnym, jakim jest kasacja (zob. postanowienie TK z 19 kwietnia 2016 r., sygn. Ts 246/15, OTK ZU B/2016, poz. 348).

Następstwem nieprawidłowego określenia ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji było przekroczenie trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK). Skoro przedmiotem zaskarżenia w rozpatrywanej sprawie są przepisy u.p.n., na podstawie których zostało wydane orzeczenie, to termin do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczął bieg od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego. Skarżący wniósł rozpatrywaną skargę konstytucyjną dopiero 29 maja 2017 r. (data nadania), a zatem ze znacznym przekroczeniem ustawowego terminu.

Nieprawidłowe określenie ostatecznego orzeczenia i wniesienie skargi po terminie – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK – stanowią samoistną podstawę odmowy nadania rozpatrywanej skardze dalszego biegu.

2.2. Trybunał zauważa, że mimo wezwania do tego zarządzeniem sędziego TK, w przedstawionych pismach skarżący nie wskazał, jakie prawa lub wolności wywodzi z art. 40 Konstytucji, co jest podstawą do odmowy nadania biegu skardze w zakresie, w jakim dotyczy tego wzorca kontroli – w oparciu o art. 61 ust. 4 pkt 2 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p. TK.

Trybunał stwierdza, że skarżący nie przedstawił również argumentów ani dowodów na poparcie zarzutu naruszenia przez zaskarżone przepisy zasad – ochrony godności obywatela oraz równości wobec prawa – wywiedzionych kolejno z art. 30 oraz art. 32 Konstytucji. Jest to podstawa oddalenia skargi w zakresie powołanych jako wzorce art. 30 i art. 32 Konstytucji – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego art. 2, art. 30 oraz 32 Konstytucji co do zasady mogą być wzorcami kontroli tylko w powiązaniu z innymi wolnościami i prawami określonymi w Konstytucji (zob. odpowiednio: postanowienie TK z 23 stycznia 2002 r., sygn. Ts 105/00, OTK

ZU nr 1/B/2002, poz. 60; wyrok TK z 15 października 2002 r., sygn. SK 6/02, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 65; postanowienie TK z 15 października 2012 r., sygn. Ts 179/12, OTK ZU nr 3/B/2013, poz. 267). Złożona skarga nie spełnia tego wymagania, co jest podstawą odmowy nadania jej dalszego biegu w zakresie, w jakim dotyczy powyższych przepisów Konstytucji na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK.

2.3. Trybunał podnosi następnie, że doręczone pełnomocnictwo nie odpowiada wymaganiom pełnomocnictwa szczególnego, które zgodnie z art. 53 ust. 2 u.o.t.p. TK należy dołączyć do skargi. Tym samym pełnomocnik skarżącego nie wykonał poprawnie zarządzenia sędziego TK.

Przedstawione pełnomocnictwo nie zawiera żadnych danych, które pozwalałyby stwierdzić, w jakiej sprawie wskazany pełnomocnik został upoważniony do sporządzenia skargi oraz reprezentacji skarżącego przed Trybunałem Konstytucyjnym. Trybunał podkreśla, że z treści pełnomocnictwa powinno wynikać, w jakiej sprawie skarżący umocował wskazanego adwokata do zrealizowania swojego uprawnienia do złożenia skargi konstytucyjnej. Identyfikację sprawy, w związku z którą skarżący postanowił złożyć skargę konstytucyjną, umożliwić może w szczególności opis przedmiotu zaskarżenia lub sygnatura orzeczenia, z którego wydaniem skarżący wiąże naruszenie swoich wolności lub praw. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie zaznaczał, że wymaganie od skarżącego doręczenia pełnomocnictwa szczególnego stanowi gwarancję, że działania pełnomocnika procesowego (mandatariusza) wyrażają w pełni wolę skarżącego (mandanta) (zob. postanowienie TK z 12 października 2011 r. sygn. Ts 16/11, OTK ZU nr 1/B/2012, poz. 108).

3. Trybunał zwraca uwagę, że skarżący mógł skorzystać z uprawnienia wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, tj. złożenia skargi konstytucyjnej jedynie z zakresu tego przepisu, na podstawie którego sądy orzekały w jego sprawie. Z przepisów wskazanych do badania w skardze konstytucyjnej warunek ten spełnia jedynie art. 62 ust. 2 u.p.n.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.